

Yhteistoimintasopimus Kainuun ympäristöterveyspalveluiden järjestämisestä Kainuun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella

1. Sopimuksen osapuolet

Tämän yhteistoimintasopimuksen sopijapuolet ovat Sotkamon kunta, josta jäljempänä käytetään nimitystä ”vastuukunta” sekä Kajaanin kaupunki, Kuhmon kaupunki, Hyrynsalmen kunta, Paltamon kunta, Puolangan kunta, Ristijärven kunta ja Suomussalmen kunta, joista jäljempänä käytetään yhteisesti nimitystä ”sopimuskunnat”.

2. Sopimuksen tarkoitus

Sopimuksen tarkoituksena on sopia sopijapuolille kuuluvasta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetun lain (410/2009) mukaisesta ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä mainitun lain 2 §:n mukaisesti. Tällä sopimuksella perustettavasta yksiköstä käytetään nimeä Kainuun ympäristöterveyspalvelut.

Yhteistoimintasopimus on kuntalain (410/2015) 52 §:n tarkoittama yhteistoimintasopimus, jolla Kajaanin ja Kuhmon kaupungit sekä Hyrynsalmen, Paltamon, Puolangan, Ristijärven ja Suomussalmen kunnat vastuuttavat Sotkamon kunnan hoidettavaksi nykyisellään Kainuun SOTE-kuntayhtymän vastuulla olevat ympäristöterveydenhuollon tehtävät. Sotkamon kunnan ympäristö- ja teknisen lautakunnan alainen ympäristöterveysjaosto tulee toimimaan kuntalain 51 §:n mukaisena kuntien ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen yhteisenä toimielimenä.

3. Sopimuksen tavoitteet ja toiminnan kehittäminen

Yhteistoimintasopimuksen tavoitteena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas ja terveyshaittoja ja -vaaroja ehkäisevä ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Yhteistoiminta-alueella turvataan ympäristöterveydenhuollon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, taloudellista, tasapuolista ja avointa.

4. Hallinto ja päätöksenteko

Vastuukuntana yhteistoiminta-alueen hallinnosta vastaa Sotkamon kunta.

Yhteistoiminta-alueen palvelujen järjestämisestä määrätään tässä sopimuksessa ja Sotkamon kunnan hallintosäännössä. Yhteistoiminta-alueen kuntalain 51 §:n mukaisena yhteisenä toimielimenä toimii Sotkamon kunnan ympäristö- ja teknisen lautakunnan alainen ympäristöterveysjaosto.

Ympäristöterveysjaoston esittelijänä toimii ympäristöterveysjohtaja.

Ympäristöterveysjaoston tehtävistä määrätään Sotkamon kunnan hallintosäännössä. Hallintosäännössä määrätään myös asioiden esittelystä ympäristöterveysjaostossa. Hallintosääntö hyväksytään muiden sopimuskuntien kuulemisen jälkeen ja hallintosäännön perusmääräykset ovat osa tätä sopimusta.

Lisäksi on huomioitava, että ympäristöterveysjaosto noudattaa toiminnassaan Sotkamon kunnan muita toimielinten toimintaan sovellettavia Sotkamon kunnan hyväksymiä ohjeita ja sääntöjä.

Sotkamon valtuusto asettaa ympäristöterveysjaoston valtuustokaudeksi. Ensimmäinen jaosto toimii 1.1.2023 alkaen siihen saakka kunnes 2025 kuntavaalien jälkeen on valittu jaosto valtuustokaudeksi. Sotkamon kunnalla on jaostossa yksi jäsen ja hänellä henkilökohtainen varajäsen. Sotkamon kunta nimeää puheenjohtajan.

Sopimuskunnat nimeävät ympäristöterveysjaostoon kukin yhden (1) jäsenen ja hänelle henkilökohtaisen varajäsenen. Varapuheenjohtajan toimikausi on kaksi vuotta, ja se kiertää sopimuskuntien asukasluvuun perustuen suurimmasta pienimpään: (Kajaani, Kuhmo, Suomussalmi, Paltamo, Puolanka, Hyrynsalmi ja Ristijärvi).

Vastuukunnalla ei ole otto-oikeutta päätöksiin, jotka koskevat tässä sopimuksessa mainittuja, laissa säädettyjä viranomaistehtäviä. Vastuukunnalla on kuntalain mukainen otto-oikeus jaoston tekemiin mahdollisiin kuntalain mukaisiin päätöksiin

Ensimmäiseksi kaksivuotiskaudeksi valittujen puheenjohtajien ja jäsenten ja varajäsenten toimikausi päättyy, kun vuoden 2025 kuntavaaleissa valitaan uusi jaosto.

5. Ympäristöterveysjaosto/lautakunta ja sen tehtävät

Jaoston toimialasta ja tehtävistä on päätetty Sotkamon hallintosäännössä.

Sopimuksen tekohetkellä jaosto toimii kaikkien sopijapuolten osalta

- terveydensuojelulain (763/1994) tarkoittamana kunnan terveydensuojeluviranomaisena
- elintarvikelain (297/2021) tarkoittamana kunnan elintarvikeviranomaisena
- lääkelain (395/1987) tarkoittamana kunnan viranomaisena, joka käsittelee nikotiinivalmisteiden myynnistä kunnalle kuuluvat tehtävät

Jaosto hoitaa myös

- tupakkalain (549/2016) mukaiset kunnalle kuuluvat tehtävät
- eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009) ja eläintautilaissa (76/2021) tarkoitetut kunnan viranomaiselle kuuluvat tehtävät, joista säädetään lisäksi:

elintarvikelaissa (297/2021), eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa (517/2015), eläinsuojelulaissa (247/1996), eläinten kuljetuksesta annetussa laissa (1429/2006), eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (387/2014), maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (192/2013) ja eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa (1069/2021). (3.12.2021/1071)

Jaosto hoitaa myös tämän sopimuksen jälkeen voimaantulleet lakisääteiset ympäristöterveyden toimialan tehtävät.

Ympäristöterveysjaosto hyväksyy ympäristöterveyspalveluita koskevat sopimukset ja päättää toimialansa palveluiden järjestämistavasta -ja paikoista sekä suoritteista, ja niistä perittävistä maksuista Sotkamon kunnan yleisten perusteiden mukaisesti.

Lisäksi vastuukunta huolehtii sopimuskunnan puolesta kunnan vastuulle kuuluvat löytöeläimiin liittyvät tehtävät.

6. Organisaatio

Sotkamon kunnan organisaatiossa toimii tämän sopimuksen 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tuottamista varten Sotkamon kunnan ympäristö- ja teknisen lautakunnan alainen ympäristöterveysjaosto ja sen alainen ympäristöterveysyksikkö.

Ympäristöterveyspalvelut jakaantuu terveysvalvonnan- sekä eläinlääkinnän vastuualueisiin. Ympäristöterveysjohtaja toimii myös terveysvalvontavastuualueen vastuualuepäällikkönä. Eläinlääkinnän vastuualueella on oma vastuualuepäällikkö.

7. Talous, kustannusten jako ja laskutus

Ympäristöterveysjaoston ja Kainuun ympäristöterveyspalveluiden taloutta hoitaa ja siitä vastaa Sotkamon kunta.

Jaosto tekee sopimuskuntia kuultuaan Sotkamon kunnanhallitukselle toimintaansa koskevan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen. Talousarvioon otetaan yhteistoiminnan tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja osoitetaan rahoitustarpeen kattaminen sopijapuolten rahoituksella ja muilla tuloilla. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset yhteistoiminnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvion ja -suunnitelman hyväksyy Sotkamon valtuusto.

Yhteistoiminnan tehtävissä ja niiden rahoituksessa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää Sotkamon valtuusto. Jaoston ehdotus talousarvion muuttamiseksi on annettava sopimuskunnille tiedoksi 30 päivää ennen jaoston kokousta, jossa muutos käsitellään.

Ympäristöterveydenhuollon toimintatuotot ja -kustannukset lasketaan erikseen eläinlääkintähuollolle ja terveystalvonnalle.

Terveystalvonnan nettokustannukset jaetaan sopijapuolille asukaslukujen suhteessa. Talousarviossa käytetään toissa vuoden viimeisen päivän asukaslukua (esim. vuoden 2022 talousarviossa käytetään asukaslukua 31.12.2020). Nettokustannuksissa huomioidaan varsinaisten toimintatuottojen ja -kustannusten lisäksi Sotkamon kunnan sisäisesti vyörytettävät tuotot ja kustannukset. Vyörytysten laskemisessa noudatetaan Sotkamon kunnassa käytössä olevia vyörytysperusteita.

Eläinlääkintähuollon subventiot hyväksyy yhteinen ympäristöterveysjaosto.

Eläinlääkintähuollon kustannuksista jaetaan 70 prosenttia sopijaosapuolille asukaslukujen suhteessa ja 30 prosenttia määräytyy nautojen määrällä lypsykarjatiljoilla. Nautojen määrä tarkastetaan vuosittain ennen talousarvion laadintaa elokuun lopussa.

Perustamisvaiheen kustannukset jaetaan edellä mainituin maksuperustein 1.1.2023 lähtien.

Maksuosuus voidaan tarkistaa toimintavuoden aikana talousarviomuutokseen perustuen. Tarkistus voi tulla voimaan aikaisintaan talousarviomuutosta seuraavan 2. (toisen) kuukauden alusta lukien. Maksuosuudet on suoritettava kolmen kuukauden välein (maalis-, kesä- syys- ja joulukuun) 15. päivään mennessä. Maksusuorituksen viivästymisestä peritään korkolain 4 §:n mukainen viivästyskorko.

Lopulliset laskennalliset maksuosuudet tulee maksaa tai liikaa perityt maksuosuudet palauttaa välittömästi kunkin tilikauden jälkeen.

Asiakasmaksujen laskuttamisesta perimisestä vastaa ja huolehtii Sotkamon kunta. Asiakasmaksut määräytyvät eläinlääkintähuoltolain (765/2009), elintarvikelain (23/2006), tervetdensusojuelulain (763/1994), tupakkalain (549/2016) ja lääkelain (395/1987) perusteella sekä kuntalain (410/2015) kunnan toimielimen päätöksen perusteella.

Sotkamon kunnan käyttämä taksa hyväksytään yhteisessä toimielimessä ja se on yhtenäinen koko Kainuussa. Taksaan perustuvat maksut ovat ympäristöterveysjaoston tuloja, jotka käytetään toiminnan rahoittamiseen. Toiminnan alkaessa käytetään kuntayhtymältä periytyvää maksutaksaa.

Ympäristöterveysjaosto raportoi sopimuskunnille talousarvion ja toimintasuunnitelman toteutumisesta tilinpäätöksen yhteydessä. Sotkamon kunta antaa sopimuskuntien käyttöön niiden tarvitsemat taloutta ja hallintoa koskevat tiedot. Sopimuskunnilla on oikeus tutustua Sotkamon kunnan ympäristöterveysjaoston sekä terveystalvonta- ja eläinlääkintävastuualueen kirjanpitoon ja hallintoon.

Sopimuskunnat voivat erillisellä sopimuksella ostaa Sotkamon kunnan toimintaan liittyviä lisäpalveluita.

8. Laitteet, kalusto ja sopimukset

Sopijakunnat luovuttavat käytössään olevan kaluston ja varusteet korvauksetta Sotkamon kunnalle ja Kainuun ympäristöterveyspalveluiden käyttöön lukuun ottamatta eläinlääkäreiden itse hankkimia varusteita. Tiedot yhteistoiminta-alueen varusteista ja laitteista sekä lisensseistä ovat sen sopijapuolen kalustoluettelossa, minkä omaisuutta taikka hallinnassa laitteet ovat. *(Liite 1: Kalustoluettelo)*

Yhteistoiminnan tehtäviä koskevat olemassa olevat sopimukset ja sitoumukset on käyty Sotkamon kunnan kanssa läpi, ja ne siirtyvät Sotkamon kunnan hoidettavaksi. Sotkamolla on toimivalta tehdä sopimuksia ja tästä on määrätty tarkemmin Sotkamon hallintosäännössä.

9. Tilat

Sotkamon ympäristöterveyspalvelut vuokraa tarvitsemansa tilat käyttöönsä. Sopimuskunnat vuokraavat tarvittavat tilat Sotkamon kunnalle ja tiloja voidaan vuokrata myös muilta osapuolilta. Sopimuksen allekirjoitushetkellä käytössä olevat tilat on eritelty tämän sopimuksen liitteessä. *(Liite 2: Toimipaikat)*

10. Palvelujen myyminen muille

Tässä sopimuksessa tarkoitettuja palveluja voidaan tarvittaessa myydä myös ulkopuolisille kuntalain, hankintalain ja kilpailulainsäädännön asettamien reunaehtojen puitteissa. Palvelujen myynti ei saa vaarantaa sopimuskuntien palvelutasoa. Myyvä osapuoli on Sotkamo.

11. Yhteistoiminta ja sen kehittäminen

Yhteistyöjärjestelyt muiden kunnan viranomaisten, erityisesti ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan sekä maankäytön suunnittelun kanssa sovitaan kuntakohtaisesti.

Sopimuskuntien yhteistoiminnan kehittämisessä noudatetaan tämän sopimuksen kohdassa kolme (3) mainittuja periaatteita. Samoin sovitaan yhteistyöjärjestelyistä hyvinvointialueen kanssa.

12. Yhteistoimintasopimuksen muuttaminen

Tätä yhteistoimintasopimusta voidaan muuttaa sopijakuntien yhtäpitävillä päätöksillä. Uuden sopimuskunnan liittymiseen noudatetaan tämän sopimuksen periaatteita.

13. Vahingonkorvausvastuu

Tämän sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisesta mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen vastuut määräytyvät vahingonkorvauslain perusteella. Työnantajan vastuulla olevien vahinkojen kustannukset kirjataan yhteisiin kustannuksiin, jotka jaetaan 7 §:n mukaisesti.

Vastuukunta huolehtii siitä, että yhteistoiminta-alueen toimintaan liittyvä vastuu- ja muu vakuutusturva on voimassa yhtäläisesti koko yhteistoiminta-alueella ja kaikissa sopimussuhteissa.

Sopimuskunnat ovat korvausvelvollisia toisilleen aiheuttamista vahingoista ja kustannuksista, jotka johtuvat sopimusvelvoitteiden laiminlyönneistä tai muista sopimusrikkomuksista. Sopijapuolet eivät vastaa välillisistä vahingoista.

14. Tietosuoja ja tietoturva

Sotkamo kunta toimii tietosuoja-asetuksen (679/2016) mukaisena rekisterinpitäjänä ja vastaa rekisterinpitäjän velvoitteista. Sotkamon kunta ja sen alaiset viranhaltijat/työntekijät vastaavat henkilötietojen käsittelystä ja siihen liittyvistä velvoitteista rekisterinpitäjän käsittelytoimien kuvauksen ja henkilötietojen käsittelyn ehtojen mukaisesti.

Vastuukunta ja sopimuskunnat sitoutuvat ylläpitämään tietoturva- tai tietojärjestelmiä sillä tasolla, että se mahdollistaa yhteistoimintayksikön joustavan toiminnan.

Sopimuksen tarkoittamassa toiminnassa käsitellään henkilötietoja. Sopimuksen tarkoittaman toiminnan edellyttämän henkilötietojen käsittelyn osalta EU:n yleisen tietosuojalainsäädännön (679/2016) mukainen rekisterinpitäjä on määrätty Sotkamon hallintosäännössä.

Toimijat kirjaavat terveystietojen asiakastiedot Vati-järjestelmään ja eläinlääkinnän tiedot Provet-järjestelmään. Päätöksenteossa on käytössä Sotkamon asianhallintajärjestelmä. Tietojärjestelmien ylläpitovastuu kuuluu Sotkamon tietohallintoyksikölle ja sopimuksista vastaa rekisterinpitäjä.

Sotkamon henkilöstö käsittelee henkilötietoja ainoastaan työtehtävien ja henkilörekisterin käyttötarkoituksen sekä tietosuojalainsäädännön ja Sotkamon henkilötiedon käsittelyn ohjeistuksen mukaisesti. Sotkamo sitoutuu toteuttamaan myös riittävät tekniset ja organisatoriset suojaus- ja tietoturvatimet henkilötietojen turvaamiseksi. Tietosuojalainsäädännön mukainen ilmoitusvelvollisuus (valvovalle viranomaiselle ja/tai rekisteröidylle) on rekisterinpitäjällä.

15. Arkistointi

Sotkamo kunta vastaa käytössään olevan ohjeistuksen mukaan toiminnassa kertyvien asiakirjojen ja tiedostojen säilytyksestä, arkistoinnista, salassapidosta ja tietojen annosta arkistolain (831/1994) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) annetun lain mukaisesti.

Sotkamon henkilöstö noudattaa asiakirjojen arkistoinnissa, säilyttämisessä ja hävittämisessä kunnallista toimintaa koskevia säännöksiä ja ohjeita. Sopimuksen päättyessä Sotkamo hävittää sopimuksenmukaiset tarpeettomat henkilötiedot ja arkistoi säilytysaikavelvoitteeseen perustuvat asiakirjat, ellei voimassa oleva lainsäädäntö muuta määrää.

16. Työntekijöiden asema

Työntekijät siirtyvät 1.1.2023 Kainuun Sote-kuntayhtymästä Sotkamon kunnan palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä liikkeenluovutuksen periaatteita noudattaen. (*Liite 3: Virkaluettelo*)

17. Sopimuksen voimassaolo, irtisanominen ja muuttaminen

Tämä sopimus tulee voimaan kunkin kunnan hyväksytyä sopimuksen lainvoimaisella päätöksellä. Sopimuksen mukainen palvelujen tuottaminen alkaa 1.1.2023.

Sopijaosapuolella on oikeus irtisanoa tämä sopimus siten, että irtisanominen tulee voimaan kalenterivuoden vaihtuessa. Irtisanomisesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus muille sopijaosapuolille viimeistään maaliskuun loppuun mennessä ennen sitä vuodenvaihdetta, jolloin irtisanominen tulee voimaan.

Yhteistoimintasopimuksen muutoksista päätetään sopijakuntien yhtäpitävillä päätöksillä.

18. Sopimuksen päättyminen

Omaisuuksien ja velkojen jakamisperusteet sopijakunnille yhteistoimintasopimuksen päättyessä määräytyvät seuraavasti: Eroava sopimuskunta on velvollinen ottamaan palvelukseensa yhteistoiminta-alueen henkilöstöä sen määrän, joka vastaa toteutuneen palvelukäytön edellyttämää henkilömäärää. Eroavan kunnan vastattavaksi siirtyy vastuu niiden henkilöiden eläkeperusteisista maksuista, jotka ovat tässä sopimuksessa toteutetussa järjestyksessä siirtyneet yhteistoiminta-alueen palvelukseen tai sopimuksen voimaantulon jälkeen palvelulle ensisijaisesti eroavaa kuntaa.

Sotkamon kunnan taseessa olevat laitteet jäävät vastuukunnan omaisuudeksi. Mahdollisista laitteiden luovutuksesta ja niihin liittyvistä rahoitusvastuiden siirrosta eroavalle sopimuskunnalle sovitaan erikseen.

19. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tästä sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan kuntien

välisillä neuvotteluilla välisin neuvotteluin. Mikäli neuvottelut eivät johda yhteisymmärrykseen, ratkaistaan erimielisyydet hallintoriita-asiana Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa.

Liite 1: Kalustoluettelo

Liite 2: Toimipaikat

Liite 3: Virkaluettelo